

DCB-1901100201020402 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

July - 2022

Sanskrit : Paper - 4

(Vaikalpik) (Panchtantra Mitrabhed) (Ele. - I)

(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना / Instruction :

જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.

Figures to the right indicate marks.

- ૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો : ૮
- 1 (A) Translate any two of the following Paragraphs : 8
- (૧) અથૈવ ગચ્છતિ કાલે દન્તિલસ્ય કદાચિત્ કન્યાવિવાહઃ સંપ્રવૃતઃ। તત્ર તેન સર્વે પુર નિવાસિનો, રાજસંનિધિલોકાશ્ચ સંમાનપુરઃ સરમામન્ચ્ર્ય ધોજિતા વસ્ત્રાદિધીઃ સત્કૃતાશ્ચ। તતો વિવાહનન્તરં રાજા સાન્તઃ પુરઃ સ્વગૃહમાનીયાઽધ્યર્ચિતઃ। અથ તસ્ય નૃપતેર્ગૃહસંમાર્જન કર્તા ગોરમ્હો નામ રાજસેવકો ગૃહાયાતોઽપિ તેનાઽનુચિતસ્થાને ઉપવિષ્ટોઽવજ્ઞયાઽર્ધચન્દ્રંદત્વા નિઃ સારિતઃ। સોઽપિ તતઃ પ્રભૃતિ નિઃશ્વસન્નપમાનાન્ન રાત્રાવપ્યધિશેતે।
- (૨) અસ્તિ કસ્યચિન્મહીપતેઃ કસ્મિંશ્ચિતસ્થાને મનોરમં શયનસ્થાનમ્। તત્ર શુલ્લતરપટ્તુગમધ્યસંસ્થિતા મન્દવિસર્પિણી નામ શ્વેતા યૂકા પ્રતિવસતિ સ્મ। સા ચ તસ્ય મહીપતે રક્તમાસ્વાદયન્તી સુખેન કાલં નયમાના તિષ્ઠતિ। અન્યેઘુશ્ચ તત્ર શયને ક્વચિદ્ ભ્રામ્યન્નગ્નિમુખો નામ મત્કુળઃ સમાયાતઃ। અથ તં દૃષ્ટ્વા સા વિષ્ણવદના પ્રોવાચ – ‘ધો અગ્નિમુખ, કુતસ્ત્વમત્તાનુચિતસ્થાને સમાયાતઃ। તદ્યાવન્ન કશ્ચિત્પશ્યતિ, તાવચ્છીઘ્નં ગમ્યતામ્’ ઇતિ।
- (૩) અપરં મયાનેકમાનુષાણામનેક વિધાનિરુધિરાણ્યાસ્વાદિતાન્યાહાર દોષાત્કટુ તિત્કકષાયામ્લરસાસ્વાદાનિ, ન ચ ભયા કદાચિન્મધુર રક્તં સમાસ્વાદિતમ્। તદ્યદિ ત્વં પ્રસાદં કરોષિ, તદસ્ય નૃપતેર્વિવિધ વ્યજ્ઞનાન્નપાન ચોષ્યલેહય સ્વાદ્યાહારવશાદસ્ય શરીરે યન્મિષ્ટં રક્તં સંજાતમ્, તદાસ્વાદનેન સૌખ્યં સમ્પાદયામિ જિહ્વાચા ઇતિ।

(४) कस्मिंश्चिद्दनादेशे मदोत्कटो नाम सिंहः प्रतिवसति स्म। तस्य चानुचरा अन्ये द्वीपिवायसगोमायवः सन्तिः। अथ कदाचिदितस्ततो भ्रमद्भिः सार्थभ्रष्टः क्रथनको नामोष्ट्रो दृष्टः। अथ सिंह आह अहो, अपूर्वामिदं सत्वम्। तज्ज्ञायतां किमेतदारण्यकं ग्राम्यं या इति। तच्छ्रुत्वा वापस आह – ‘भोः स्वामिन् ग्राम्योऽयमुष्ट्रनामा जीवविशेषस्तव भोज्यः? तद्द्व्यापाद्यताम्।’ सिंह आह – ‘नाहं गृहमागतं हन्मि।’

(ब) नीचेनाभांथी कोष्ठ पश्च बे ससंदर्भ समझवो : ६
 (B) Explain with reference of the context any two of the following : 6

- (१) कृत्यं न कुरुते वेगान्न स सन्तापमाप्नुयात्।
 (२) को वा दुर्जनवागुरासु पतितः क्षेमेण यातः पुमान्।
 (३) भूमिर्मित्रं हिरण्यं च विग्रहस्य फलत्रयम्।
 (४) न स्वभावोऽत्र मर्त्वानां शक्यते कर्तुमन्यथा।

२ पंडित विष्णुशर्मांना जिवन, समय अने कवन विशे विस्तृत नोंध लखो. १४
 2 Write a detailed note on 'पंडित विष्णुशर्मा's' life, time and literary works. 14

अथवा / OR

२ ‘पञ्चतन्त्रम्’नुं साहित्यकृति तरीके मूल्यांकन करो. १४
 2 Evaluate literary form of ‘पञ्चतन्त्रम्’। 14
 ३ प्राचीन भारतीय साहित्यमां प्राणीकथानी उपादेयता जशावो. १४
 3 Necessity of fables in an ancient Indian Literature. 14

अथवा / OR

३ ‘मदोत्कटसिंह’नी कथा अने तेनो बोध निरूपो. १४
 3 Describe story of ‘मदोत्कटसिंह’ and its preach. 14

૪ સિંહ અને સસલાની કથા અને તેનો બોધ નિરૂપો. ૧૪

4 Describe story of सिंह-शशक and its preach. 14

અથવા / OR

૪ 'મિત્રભેદ'માં નિરૂપિત 'સેવકધર્મ' વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪

4 Give a brief note about 'સેવકધર્મ' which is part of 'મિત્રભેદ'. 14

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

5 Write a short notes on any two of the following : 14

(1) पञ्चतन्त्रम् – शीर्षकम्।

(2) बक-कर्कटयो कथा।

(3) विग्रह।

(4) अतिथिसत्कार।